

PEDAGOGISK VEILEDNING OG KVALITET (PVK)

Kompetansetilbud for barnehagene 2026/2027

Moss
kommune

OM AVDELING PVK

- Avdeling Pedagogisk veiledning og kvalitet - PVK - har et overordnet mandat om å bidra til en inkluderende praksis i barnehagene i Moss. *«Regjeringen mener at det viktigste grepet vi kan ta for å fremme og styrke en inkluderende praksis i barnehage og skole, er å forbedre kvaliteten på det ordinære allmennpedagogiske tilbudet»* (St. melding 6).
- PVK skal være en pådriver og støttespiller for barnehagene i dette arbeidet.
- I PVK jobber det rådgivere som skal støtte barnehagene i å styrke kvaliteten i det allmennpedagogiske tilbudet i barnehagene. I PVK jobber også rådgivere i barnehagemyndigheten, spesialpedagoger (PVK utøvende) som utøver vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 31 i barnehageloven, og merkantil.
- I denne brosjyren presenterer vi de konkrete tilbudene vi har for kommende barnehageår. Ta gjerne kontakt om du har innspill eller andre ønsker.

Barnehagenes veiledningsteam

- Dette er et tilbud hvor rådgivere fra veiledningsteamet arbeider sammen med personalet i barnehagen for å styrke læringsmiljøet i barnegrupper eller rundt enkeltbarn. Barnehagenes veiledningsteam kan gi veiledning innenfor forskjellige områder, som f. eks lek- og læringsmiljø, relasjoner og samspill, regulering og atferd, språk og språkstimulering.
- Veiledningsteamet tilbyr veiledning på gruppe-, system eller individnivå. Veiledningsteamet bruker samtale, observasjon og veiledning som metode. Tidlig innsats forstås her som at miljøet rundt barnet eller barna (de voksne) må gjøre en innsats for å hjelpe barn på et tidlig tidspunkt i barns liv. Veiledningsteamet gjennomfører ikke utredninger av enkeltbarn.
- Etter at barnehagen har tatt kontakt med teamet starter vi samarbeidet med et oppstartsmøte.
- Barnehagen er eier av saken og har ansvar for å dokumentere arbeidet, og for å følge opp og iverksette tiltak der det er hensiktsmessig. Hvis barnehagen ønsker veiledning knyttet til et enkeltbarn må det innhentes skriftlig samtykke fra foresatte først.
- Kontakt: anne.sorlie@moss.kommune.no
- Les mer om oss her:
<https://www.moss.kommune.no/alle-tjenester/barnehage/avdeling-pedagogisk-veiledning-og-kvalitet/>

Barnehagemyndigheten

Barnehagemyndigheten har et overordnet ansvar for å sikre at barnehagene drives i tråd med gjeldende lovverk, og bidra til god kvalitet i tilbudet til alle barn. Gjennom vår rolle arbeider vi både systemrettet og praksisnært for å støtte utvikling og kompetanseheving i barnehagene.

Rådgiverne i barnehagemyndigheten er tilgjengelige som faglig støtte for ledere og ansatte i barnehagene. Vi tilbyr blant annet:

Veiledning knyttet til lovverk

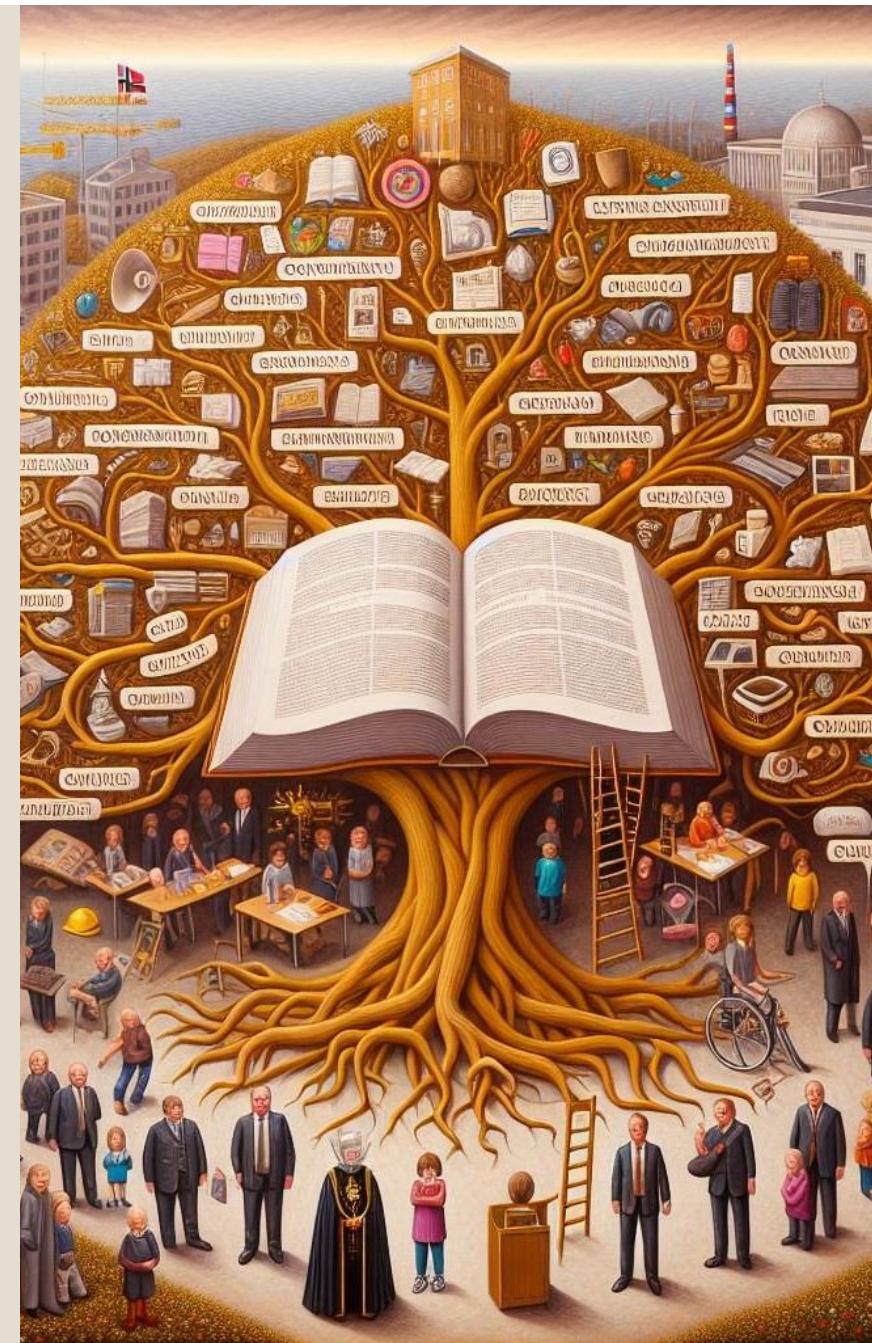
Vi gir veiledning i barnehageloven med forskrifter, og bidrar til å gjøre regelverket forståelig og anvendbart i praksis. Dette kan omfatte:

- tolkning av lover og forskrifter
- veiledning i enkeltsaker der regelverk er relevant

Vi kan blant annet delta på planleggingsdag i barnehage, med temaer som barnehagens samfunnsmandat og arbeid med barn med særlige behov. I tillegg kan vi gjennomføre veiledning knyttet til § 31 og § 37, for å styrke barnehagenes kompetanse og trygghet i arbeidet med regelverket.

Gjennom dialog og veiledning ønsker vi å bidra til regelverksetterlevelse, men også økt trygghet i profesjonsutøvelsen, og systematisk arbeid med kvalitet og utvikling.

Kontakt: anne.sorlie@moss.kommune.no

PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Vi tilbyr veiledning knyttet til:

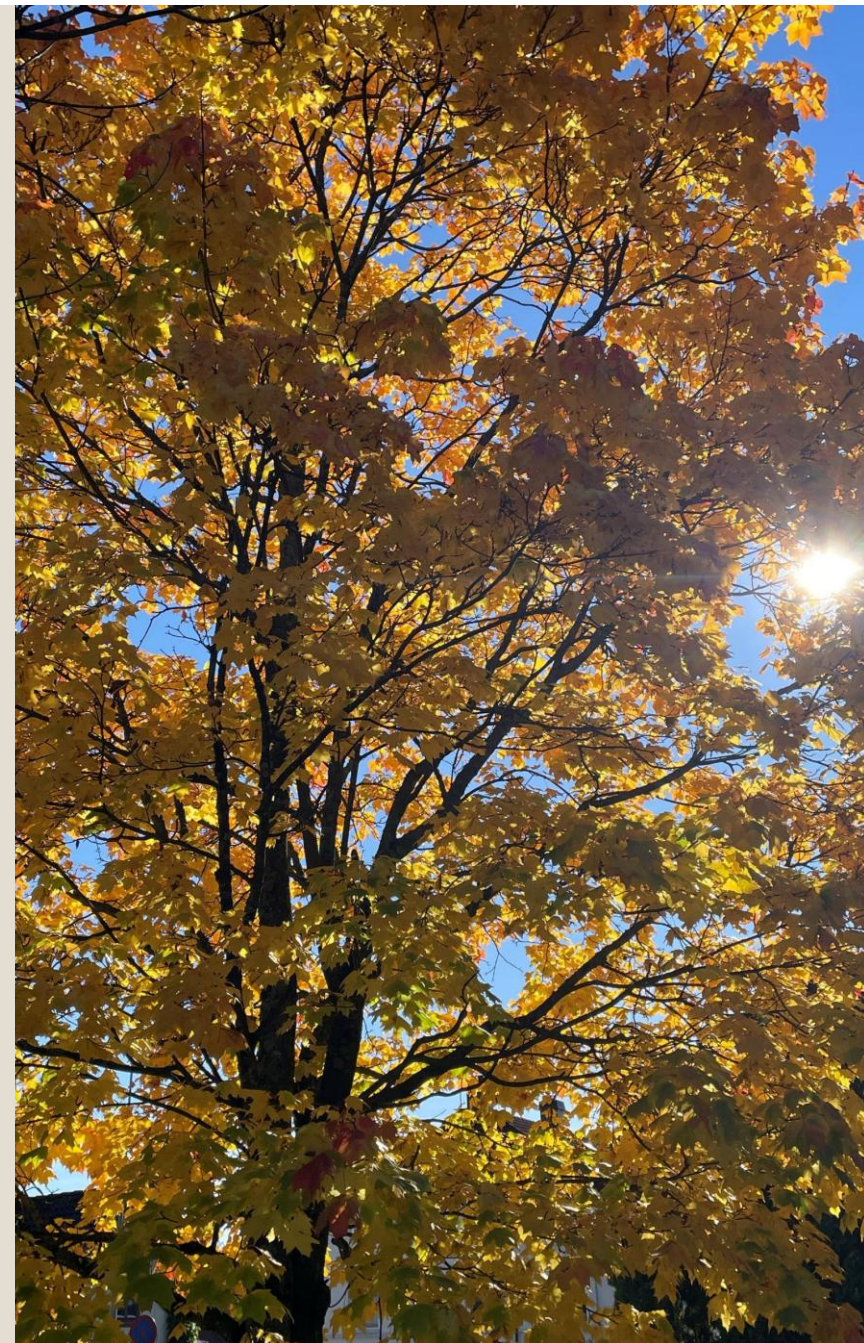
Barnehageloven kap. 8 (§§ 41 – 43)

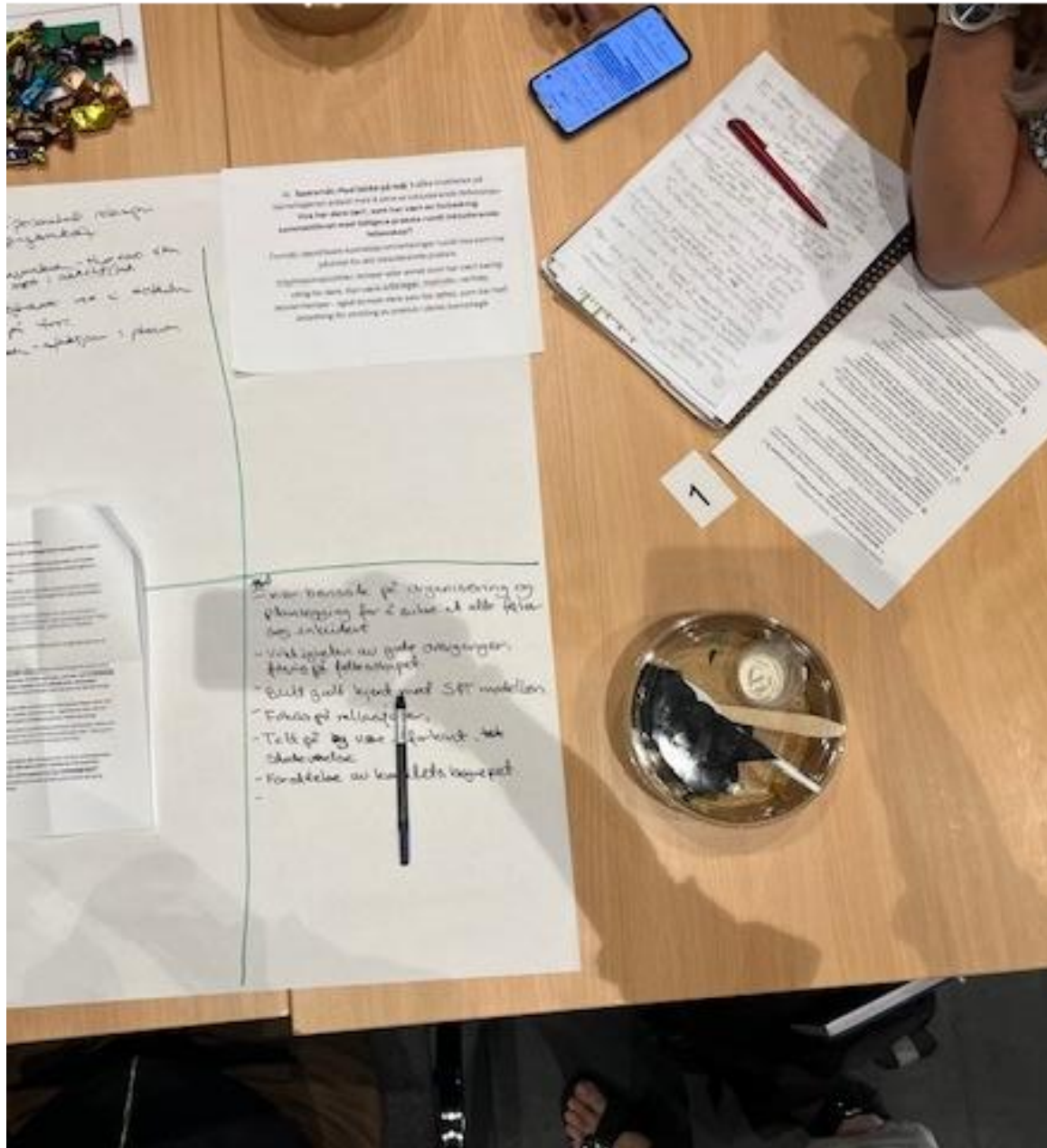
- Mobbing og andre krenkelser
- Plan for trygt og godt barnehagemiljø
- Nulltoleranse og forebyggende arbeid
- Aktivitetsplikt
- Skjerpet aktivitetsplikt- når ansatte krenker
- Skjemaer til bruk i arbeidet

MÅLGRUPPE: Ledere og pedagogiske ledere

ORGANISERING: Veiledning etter avtale

Kontakt: anne.sorlie@moss.kommune.no

Veiledning for nyutdannede nytilsatte barnehagelærere

Målgruppe:

- Alle nyutdannede barnehagelærere i private og kommunale barnehager

Innhold:

- Faglig input gjennom temaer som de nyutdannede er opptatt av
- Gruppeveiledning

Organisering:

- Små veiledningsgrupper
- Det er lagt opp til totalt 12 timer med gruppeveiledning i løpet av et barnehageår fordelt på 4-6 veiledninger
- Den nyutdannede deltar over 2 barnehageår

Datoer for gruppeveiledninger barnehageåret 2026-2027

- Kommer i august/september

Påmelding gjennom forms: <https://forms.cloud.microsoft/e/j0rJZ8yLyu>

Kontakt: kenn.olavesen@moss.kommune.no

NB: Alle nyutdannede som skal delta barnehageåret 26/27 skal meldes på gjennom formsskjema, selv om de var med i fjor.

Påmeldingsfrist fredag 28. august 2026

Samarbeid mellom barnehage og barnevern

Målgruppe: Alle ansatte i barnehagen

Formål: Å fremme samhandling, samarbeid og forståelse mellom barnehagene og barneverntjenesten i Moss.

Organisering og struktur:

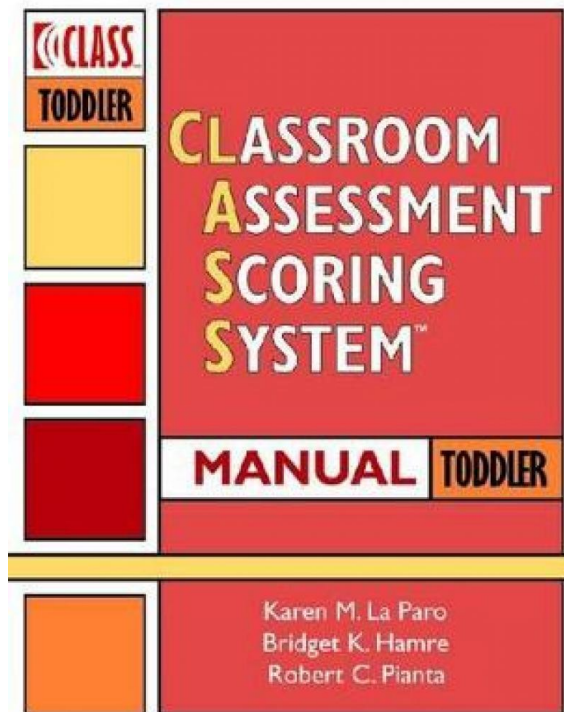
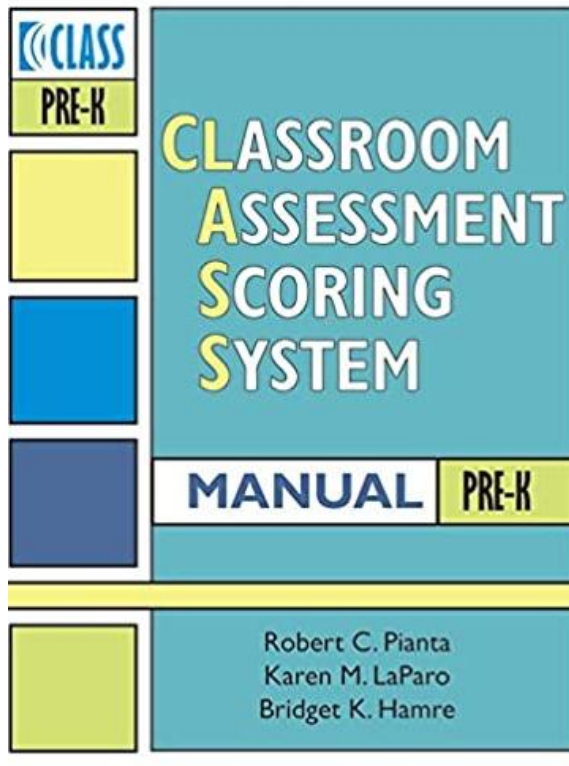
- Opplegget er delt opp i 3 samlinger (3,5 timer per samling). Du kan melde deg på de samlingene du ønsker (trykk på lenken lenger ned på siden for mer info)
- Fysiske samlinger på tvers av barnehager. Erfaringsdeling i refleksjonsgrupper sammen med ansatte fra barnevernet
- Barnevernet er ansvarlig for samlingene og dets innhold

Temaer for samlingene:

- Fra bekymring til handling
- Foreldresamarbeid: Hvordan snakke med foreldre om egen bekymring, og hvordan være i prosess med foreldrene rundt dette?
- Samtaler med barn med utgangspunkt i den dialogiske samtalemetoden (DCM)
- *Påmeldte anbefales å gå gjennom lysbildene i "Taushetsplikt" før første samling. Filen ligger inne på teams under "BHG alle barnehageledere i Moss", under filer, ressursbank, og så trykke på mappen "samarbeid barnehage og barnevern".*
- Påmelding: <https://forms.cloud.microsoft/e/AyCtZW7Nx>
- Kontakt: kenn.olavesen@moss.kommune.no

Oppstart: Høst 26 /vår 27

Påmeldingsfrist 16.10.26

CLASS

CLASS bruker forskningsbasert kunnskap for å forbedre hvordan voksne i barnehager samhandler med barn, slik at barna opplever trygghet, livsmestring og støtte til utvikling og læring i sin hverdag.

Verktøy for kvalitetsforbedring: Ved å bruke CLASS kan rådgivere i PVK hjelpe barnehagen å vurdere kvalitet på en eller flere avdelinger. Observasjonene gir kunnskap om egen praksis og brukes som grunnlag for utvikling.

Konkret tilbakemelding: Gjennom CLASS observasjoner får vi et konkret verktøy for å snakke om hva som utgjør kvalitet. Avdelingen får tydelige tilbakemeldinger slik at det blir enkelt å støtte de ansattes refleksjon og motivere til forbedringer.

Vi tilbyr:

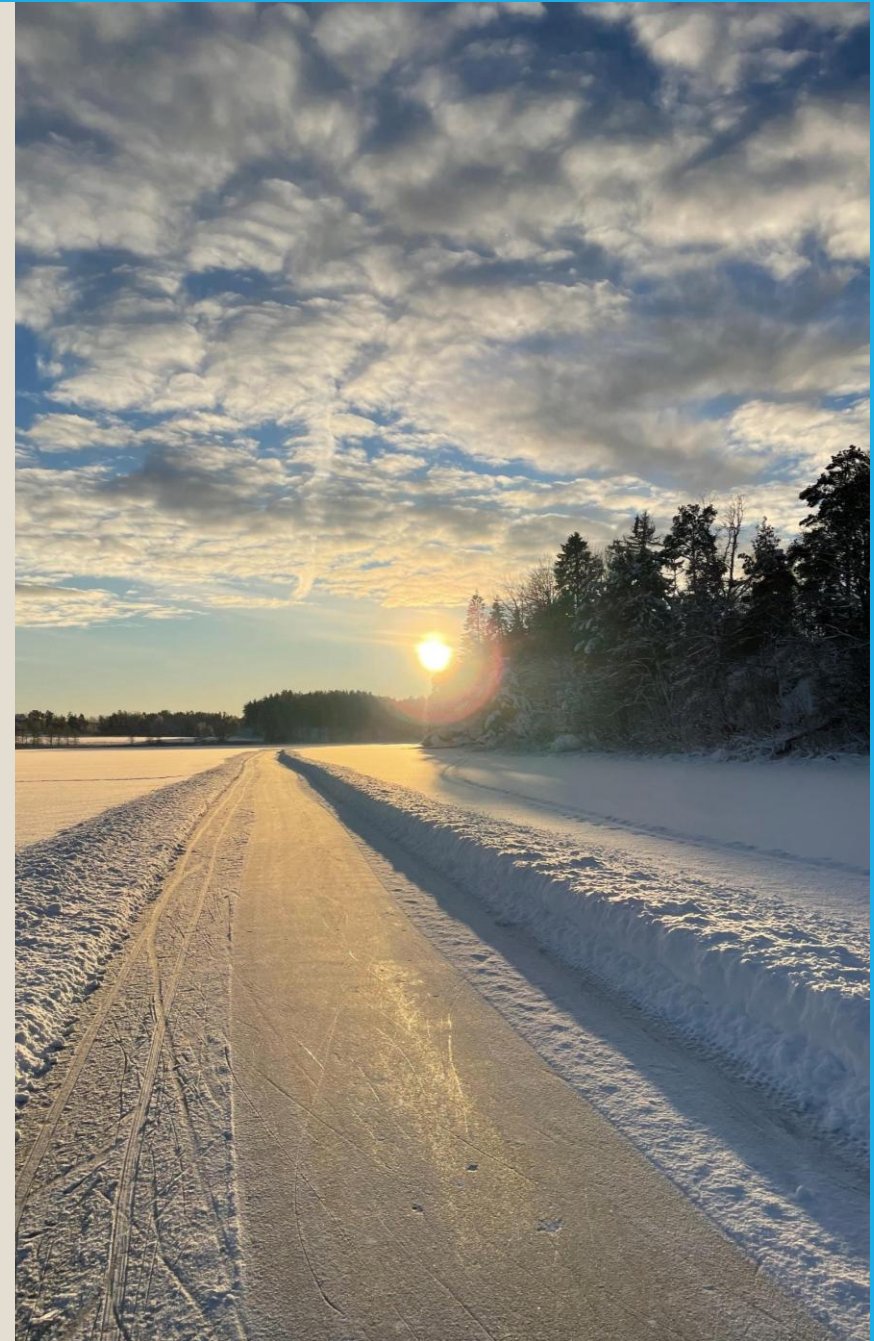
- Observasjon (2-3 ganger årlig)
- Tilbakemelding
- Fagsamlinger
- Veiledning

Kan tilbys for en avdeling eller en hel barnehage - for aldersgruppa 1-6 år. Dere kan også lese mer om CLASS her: <https://teachstone.com/class/>

Ta kontakt med: malin.Jansson@moss.commune.no

TIBIR – tidlig innsats for barn i risiko

- Vi tilbyr veiledning til barnehagepersonale som arbeider med barn i alderen 3 til 6 år som er i risiko for å utvikle, eller har utviklet atferdsproblemer.
- Målet med konsultasjonen er å gi personalet veiledning i bruk av konkrete verktøy og strategier som kan forebygge og redusere atferden.
- Det gis veiledning både i forhold til enkeltbarn, og hele gruppen/avdelingen ut fra behov. TIBIR er i utgangspunktet et tilbud til familier med barn i alderen 3 til 12 år. Dersom TIBIR-konsultasjonen skal gis knyttet til et enkelt barn, er det en forutsetning at foreldrene også får rådgiving.
- Barnehagepersonell får trening i hvordan de på en konstruktiv måte kan samhandle med barnet/barna.
- Organisering: Veiledning til personalet. 5 - 6 økter a 1,5 time
- Ta kontakt: malin.jansson@moss.kommune.no

Flerkulturell forståelse og inkludering - faginnlegg.

Vi tilbyr tre ulike faginnlegg innenfor dette emnet. Faginnleggene kan bestilles til hele personalgruppen eller for en avdeling, på personalmøter eller plandager.

- De tre faginnleggene som kan bestilles er:
 - **Tilrettelegging for flerkulturelle barn i barnehagen** med praktiske tips og råd. Hva er det viktig at vi forstår og legger vekt på i tilrettelegging for flerkulturelle barn. Hvordan er det å møte barnehagen for barn med flerkulturell bakgrunn?
 - **Kultursensitivitet i barnehagen.** Handler om møter mellom kulturer både når det gjelder barn og foreldre med et blikk på oss selv, våre egne holdninger og praksis.
 - **Andrespråksinnlæring og flerspråklighet.** Hva vil det si å være flerspråklig, hvordan tilrettelegger vi for norskinnlæring og hvordan ivaretar vi bruken av hjemmespråket i barnehagen.

Dette er faginnlegg som tar 1,5 - 2 t, men som gjerne kan utvides med gruppeoppgaver og lignende. Det kan også følges opp med praktiske råd og veiledning i etterkant.

Ta kontakt med Monica for å høre mer eller gjøre en avtale:

monica.salmouk@moss.kommune.no

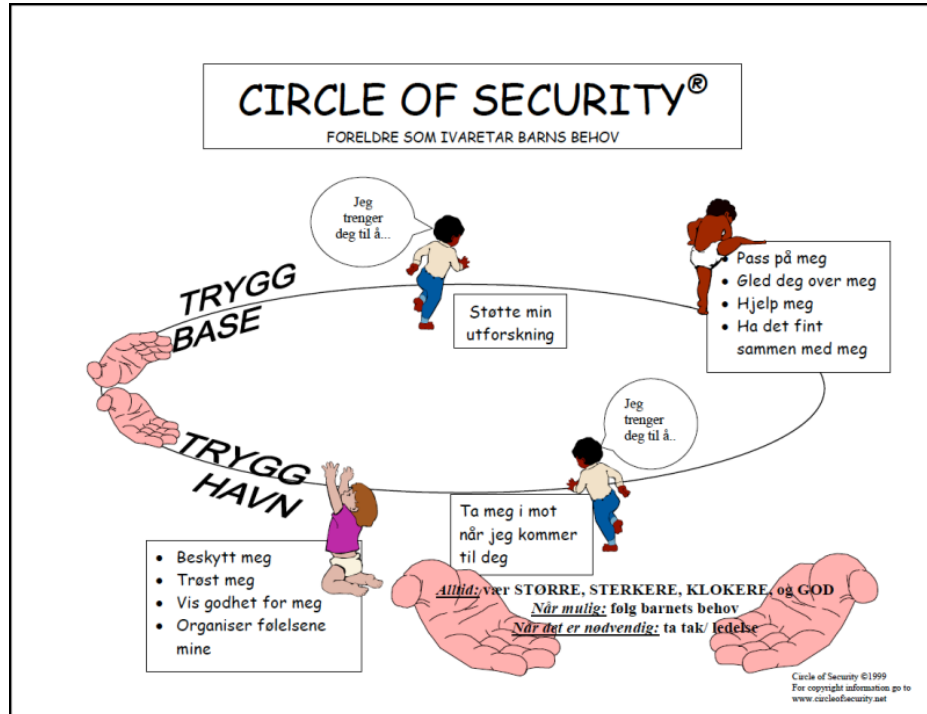
Flerkulturell forståelse og inkludering - veiledning

Veiledning for barnehagen eller den enkelte avdeling når det gjelder ulike sider ved flerkulturell pedagogikk, inkludering og praksis i hverdagen, for eksempel:

- Foreldresamarbeid
 - Barnehagens rom
 - Materiell og utstyr
 - Flerspråklighet i barnehagen, synliggjøring og ressurssyn
 - Språkstimulerende praksis for flerspråklige barn
 - Det flerkulturelle i barnehagens og avdelingens planer
 - Mangfold i hverdagen
-
- Ta kontakt med Monica for å høre mer eller gjøre en avtale:
monica.salmouk@moss.kommune.no

COS – TRYGGHETSSIRKELEN

◦ FAGKVELD / KURS:

◦ COS – innføring i trygghetssirkelen

◦ To-timers innføringskurs til hel personalgruppe - tilbud fra PVK «på bestilling» til personalmøter eller plandag (etter avtale).

◦ Temaer:

◦ Hva er trygghetssirkelen?

◦ Hva er tilknytning, og hvorfor er det viktig?

◦ Større, sterkere, smartere – og GOD

◦ Haimusikk

◦ Vi kan også holde kurs to, som en påbygning til innføringskurset. Dette handler om barn som har en utrygg tilknytning – og hvordan vi best kan forstå, og hjelpe, dem.

TRYGGHETSSIRKELEN

Se barnet innenfra

- **VEILEDNINGSREKKE:**

- Veiledning over 6 ganger a 1,5 time til avdelingspersonale / pedlederteam
- Bygger på materiale fra Trygghetssirkelen for barnehage «Se barnet innenfra» (Torsteinson og Brandtzæg) .
- Veiledningsrekken gir personale dybdekompetanse på hvordan man kan skape trygghet, tilknytning og tilhørighet for barn. Det er fokus på å se barns behov "innenfra", og også se seg selv, og arbeide med egne reaksjoner i møte med barn.
- Ta kontakt med: malin.jansson@moss.kommune.no

Samregulering, veien til selvregulering

-hvordan barnehagen kan gjøre en forskjell for de sårbare barna

Faginnlegg om den voksnes viktige rolle i samspill og relasjoner med alle barn. Faginnlegget er en sammenslåing av faginnleggene «Sårbare barn» og «Samregulering – veien til selvregulering».

Innhold:

Tiltak og strategier i barnehagen Dette er et tilbud om et faglig innlegg som gjennomføres i den enkelte barnehagen etter bestilling, og tar for seg tema som:

- Hvem er de sårbare barna
 - Risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer
 - Hjernens utvikling og fungering
 - Traumer og toleransevindu
 - Selvregulering
 - Samregulering
 - Kompletterende og kompenserende tilknytning
 - Relasjonsarbeide i barnehagen
-
- Ramme: 1,5 - 2 timer på kveldstid eller på en plandag
 - Målgruppe: hele personalgruppa

Veiledning: Foredraget kan følges opp med veiledning, refleksjoner i grupper og/eller fordypning i et eller flere av temaene – ta kontakt med oss for å gjøre avtale.

Ta kontakt med Monica: monica.salmouk@moss.kommune.no

LESEGLEDE I BARNEHAGEN

Dette er et introduksjonskurs for å gi barnehageansatte verktøy for å engasjere barn gjennom høytlesning.

Hvorfor høytlesning er viktig for barn?
Høytlesning er en viktig aktivitet som fremmer språkutvikling, fantasi og nærhet mellom voksne og barn.

Kursinnhold:

1. Introduksjon til høytlesning
2. Valg av litteratur
3. Teknikker for høytlesning
4. Skap leseglede
5. Bokkofferter

MÅLGRUPPE: hele personalgruppen

Kurset kan bestilles til et personalmøte eller en planleggingsdag. Kurset tar ca 1,5 - 2 timer, men kan utvides med gruppeoppgaver, refleksjonssamtaler osv om det er ønskelig.

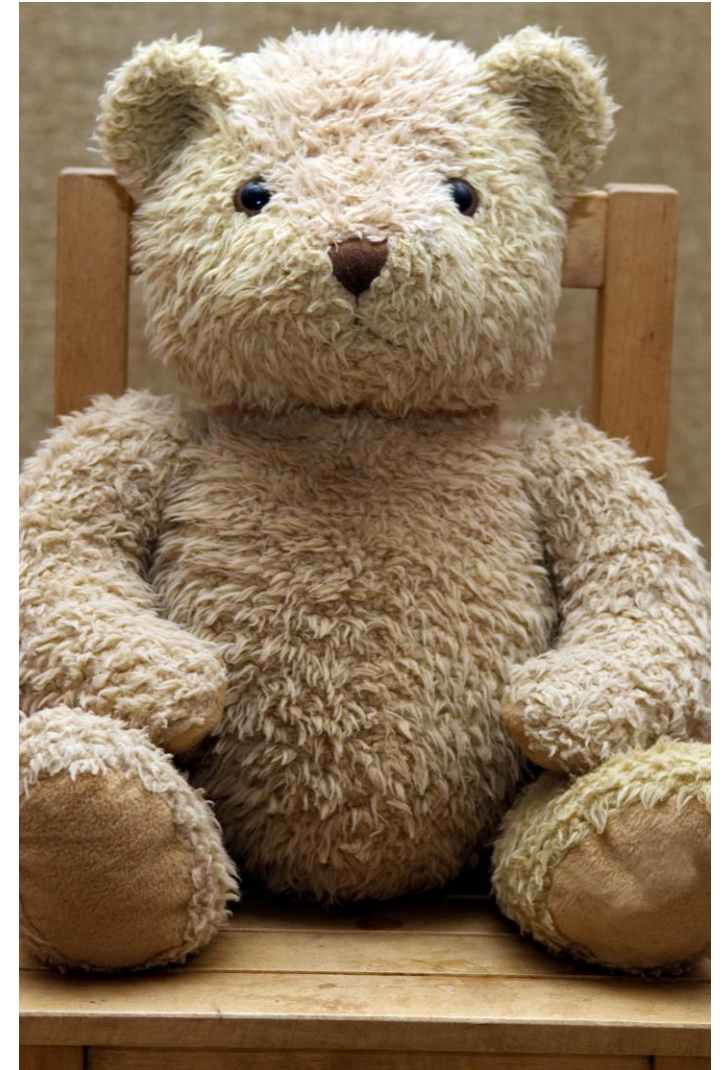
Kontakt: tordis.g.hovinbole@moss.kommune.no

Gode lærings- og utviklingsmiljø for de minste i barnehagen

- Hva kjennetegner god kvalitet, ulike typer kvalitet
- Hva trenger de minste i barnehagen
- Hva mener vi med læring og læringsmiljø i barnehagen?
- Voksenrollen i småbarns læringsmiljø
- Hovedområder for barns læring og utvikling
- Hvordan gjør vi dette i praksis på en småbarnsavdeling?

Kurset kan bestilles til et personalmøte eller en planleggingsdag. Kurset tar ca 1,5 - 2 timer, men kan utvides med gruppeoppgaver, refleksjonssamtaler osv om det er ønskelig.

Ta kontakt med Tordis; [tordis.g. hovinbole@moss.kommune.no](mailto:tordis.g.hovinbole@moss.kommune.no)

SPRÅKSTIMULERENDE MILJØ

- **FAGKVELD / KURS:**

- Hvordan skape et språkstimulerende hverdagsmiljø. To-timers kurs til hel personalgruppe - tilbud fra PVK «på bestilling» til personalmøter eller plandag (etter avtale).

- **VEILEDNING:**

- MÅL: Skape et språkstimulerende hverdagsmiljø
- Veiledning til avdelingspersonale - tilbud fra PVK (etter avtale)
- Ca. 5 møter a 1,5 time. Ta kontakt for mer informasjon:
- Ta kontakt med: malin.jansson@moss.kommune.no

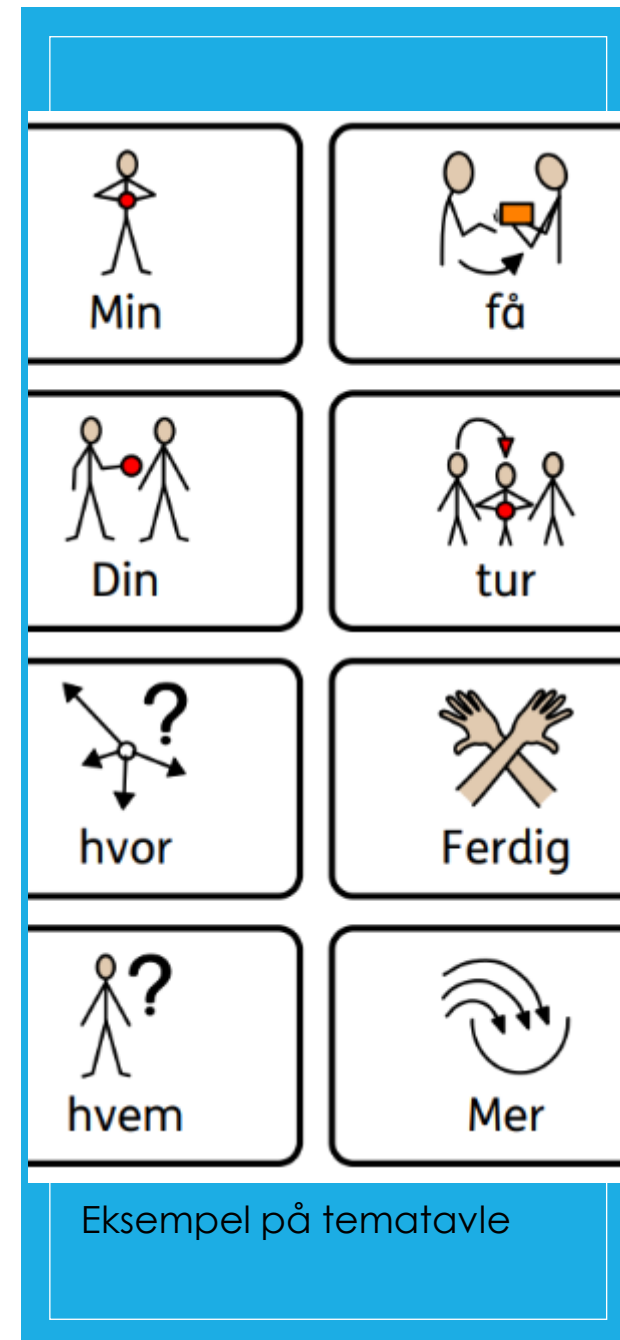
ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjon)

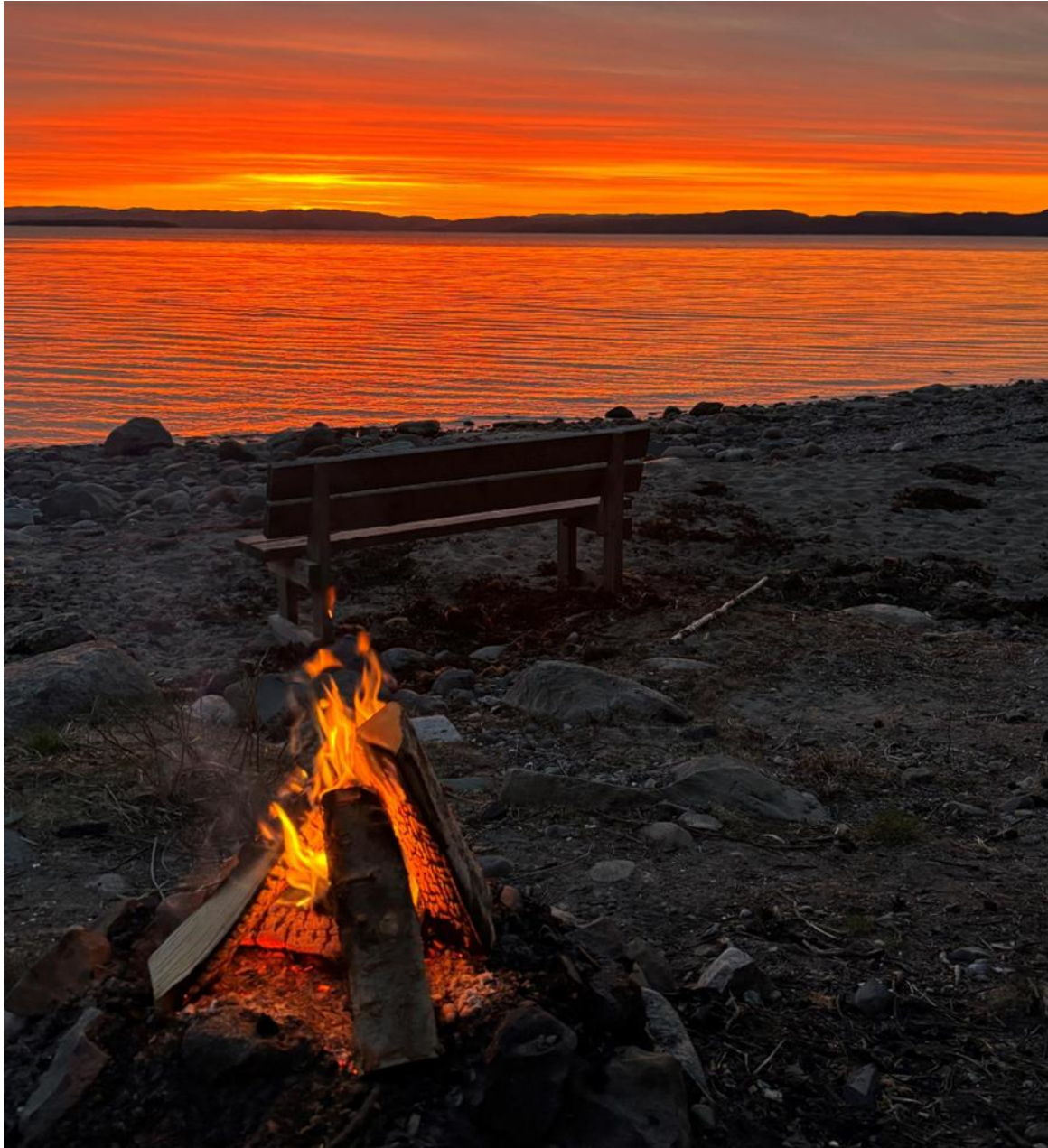
Dette er et informativt kurs med praktiske eksempler.

- Hva er ASK?
- Lov og rammeverk
- Når brukes det og hvordan?
- Tilpasses etter barnehagens behov: tematavler, sneller, WidgitGo etc.

Kurset kan bestilles til et personalmøte eller en planleggingsdag. Kurset tar ca 1,5 - 2 timer.

Kontakt: anne.sorlie@moss.kommune.no

LEDERSTØTTE

MÅL FOR ARBEIDET MED LEDERSTØTTE:

- Å støtte ledere i arbeidet med kvalitetsforbedring og utviklingsarbeid

AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER:

- Ledelse av kollektive endringsprosesser
- Implementering av utviklingsarbeid
- Støtte/ veiledning i saker knyttet til barnehageloven
 - kapittel 8 om psykososialt barnehagemiljø
- Annet

Kontakt: anne.sorlie@moss.kommune.no

ANSATTE PVK:

- Avdelingsleder Anne Sørli anne.sorlie@moss.kommune.no

RÅDGIVERE:

- Malin Jansson malin.jansson@moss.kommune.no
- Tordis G Hovinbøle tordis.g.hovinbole@moss.kommune.no
- Kenn-Remi Olavesen kenn.olavesen@moss.kommune.no
- Monica Salmouk monica.salmouk@moss.kommune.no

RÅDGIVERE BARNEHAGEMYNDIGHET:

- Stine Svartdahl stine.svartdahl@moss.kommune.no
- Tone Sundby: tone.sundby@moss.kommune.no
- Linn Julie Telnes: linn.julie.telnes@moss.kommune.no